

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
הרוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקו"יגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב ענמה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו ממורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שיוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יחיה בכוחי, אקוה שלא לחיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תונכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלילה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שילמליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשי הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הולמד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יורש

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

יוסר פרעה את טבעתו וגו' ונתון אותו על כל ארץ מצרים. ויש לדקדק למה מתחילה ענגיל יוסף בעונש כל כך חמור שנמכר לעבד, ולבסוף נתגדל בגדולה רמה
שנעשה מלך, והם תרתי דסתורן אהדדי, שאם העונש היה על שחטא, א"כ לאחר מירוק החטא היה די לו לצאת חפשי מאדוניו. ויש לומר שרצה הקב"ה לתת רמז
לישראל שהגלות יהיה לטוב להם, שלאחר הגלות יעלו בגדולה רמה, וכמו שאמרו רז"ל (שמו"ר א"א) שע"י גלות מצרים זכו לתורה לארץ ישראל ולעוה"ב, ששם
נטהו ונצרכו, כדכתיב 'ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים'. אמנם השבטים מכרוהו על דעת שהגלות הוא דבר רע מבלי טוב כלל, ולכן משהרס הקב"ה עצתן של
שבטים שחשבו שיוסף יהיה עבד כל ימי חייו ואדברא עשאו מלך, שוב לא נבנית, שאף לאחר שמת יעקב ונסתמו עיניהם של ישראל מחמת השעבוד, מ"מ יוסף
היה לעולם מלך, וכן בכל פעם שגלו ישראל, לעולם היה לטוב להם כנודע. (זרע שמשון אות י').

הננו עבדים לאדוני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו. בפסוק נאמר ב' פעמים תיבת 'גם', וקשה מה באו לרבות אלו השני 'גם'. וי"ל דכוונת יהודה היתה כך: 'הננו
עבדים לאדוני גם אנחנו', דגם יוסף על כרחך צריך לומר שיהיה עבד שגם עליו יעבור כוס הגלות, כי מדוע ישתנה הוא מאיתנו, שהרי גם הוא צריך לקיים את גזירת
הגלות. ומה שאמר 'וגם אשר נמצא הגביע בידו', היינו בנימין שאף שלא פשע במכירת יוסף יצטרך לליר בגלות. ומה שהוסיף ריבוי בתיבת 'גם' בפעם הב', לרבות
יעקב אביהם שאף הוא יצטרך לליר בגלות, ונתרבה יחד עם בנימין שיהיה לבו קשור ודבוק עם נפש בנימין, והטעם שכולם יהיו בגלות אף שלא חטאו במכירת יוסף,
משום משום דגזירה היא מן השמים לקיים גזירת בין הבתרים (זרע שמשון שם).

לע"נ הר"ה ק"ר אלעזר בן הר"ה ר' משה אליקים בריעה זצ"ל י"א צ"כ כ"ו כסלו

ונגד לו על פי הדברים האלה. ב' במסורה, דין, ואידך 'על פי שנים עדים'. ונראה דהנה כתיב 'אבל' אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה עלינו הצרה הזאת, ויען ראובן אותם לאמר הלא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש, ויש לדייק מה רצו בדיוק במה שאמרו 'הצרה הזאת', ומה מדה כנגד מדה הוא.

ויש לפרש לפי מה שאיתא (בר"ר פד"ד): הנה 'בעל' החלומות הלזה בא, זה עתיד להשיאנו ל'בעלים', ע"כ. ונמצא שביקשו לדון על שם סופו שיצא ממנו ירבעם [שעתיד לפתות את זרעו להשתחוות ל'בעלים'].

והנה יוסף העליל עליהם 'מרגלים' אתם, והוא מעין זה שיצאו מהם מרגלים, אשר כוונתו כמו שאמרו (סוטה לד): מרגלים לא נתכונו אלא לבושתה של ארץ ישראל, כתיב הכא 'ויחפרו לנו את הארץ', וכתיב התם 'וחפרה הלבנה'. וא"כ העליל עליהם במידה זו 'מרגלים' אתם לראות את ערות הארץ באתם.

וזהו ירמוז ג"כ 'אבל' אשמים אנחנו על אחינו, מידה כנגד מידה, כמו שאנחנו באנו לדון את אחינו על שם סופו, כך אנו נידונים במידה הלזו. והנה הם ידעו שלא שלחו יד ביוסף, וא"כ לא יראו פחד מות, רק מידה כנגד מידה, כמו שאמרו 'להתגולל עלינו ולהתנפל'.

עלינו ולקחת אותנו לעבדים, מידה כנגד מידה. אבל ראובן חשב שהרגוהו, כמו שאמר יעקב 'טורף טורף יוסף', ולזה אמר 'הלא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד', ולא תחשבו שבעלילות מרגלים הוא רק פחד עבדות, כי 'וגם דמו הנה נדרש', שיש לחוש לעלילות דברים עד הנפש, וזהו 'וגם דמו הנה נדרש'.

ואפשר שבזה יובן מה שלא ביקש יעקב לשמוע לראובן שאמר 'את שני בני תמית', ואמר בכור שוטה הוא זה, ושמע לעצת יהודה, אף דלא נחא ליה ליעקב שיהיה ח"ו יהודה מנודה בשני עולמות. אך יעקב הביט מרחוק שמידת הדין מתוחה נגדם בשביל שעתידין להוציא דבה על הארץ, והנה מיהודה לא

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיערות, די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'דאזט איין וויסטן ווען די שטיין ווערט געבאקט, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאנען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהשיטתו משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מען אויך אפגעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מען באשטעלען אסאך שטיינער כדי זאלט עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובל'דיג אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: יבער הלב - אנצידען זיין הארץ צו אירשקייט, שיהיה לב לשמים לטובה - ס'טוירשט די גאנצע מענטש, ונראה מלאים - וועט זעהן וואונדער, מען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

"מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

"מיין ווען בעהט מיין 'וועק מיין אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

"מיין יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער

"איר האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

"כ'האב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

יצאו מרגלים, כי 'כלב' משבט יהודה הרי קידש השם, כמו שאמר 'יהיה כלב', לכן בחר יעקב בערבות של יהודה.

והנה זה חסדו יתברך שלא נענשו השבטים מה שיצאו מהם מרגלים, בשביל יהושע וכלב שהעידו טובת ארץ ישראל, ו'תרי' כמאה'. וזהו מה שאמרו 'ונגד לו על פי הדברים האלה', שחשב אותנו למרגלים, ולפי ש'על פי שנים עדים יקום דבר', אין ראוי שיענשו בשביל מרגלים, [שהרי יש בנו 'שנים' שלא חטאו במרגלים אלו יהושע וכלב, ועל פי אלו 'יקום דבר' שלא להענישנו על שם העתיד].

הנחה עושה מצוה. תמיהא לי, כיון דעיקר עצם נס של חנוכה היה ע"י השמן שנדלק במנורה, א"כ מאין הרגלים לתקן הנחה עושה מצוה שאינו דומיא דמנורה, דפשוט שיש לסמוך זכרון הנס שיהיה כעין נס של מנורה.

ואפשר לומר, דאי נתקן הדלקה עושה מצוה, א"כ בשבת כיון דמצוה משתשקע החמה, אי אפשר להדליק בשבת רק מבעוד יום. משא"כ אי הנחה עושה מצוה, א"כ בשבת מדליקה בערב שבת מבעוד יום, ומניחה אח"כ בשבת במקומו. דאף דאסור לטלטל הנה, י"ל דלא גזור על שבות בין השמשות, ויכול לעשות המצוה גם בשבת [בין השמשות]. (פני אריה שבת כב).

לע"נ הג"ר בנימין שלמה זלמן ב"ר יעקב דוד שפיצר זצ"ל י"א צ"כ כ"ו כסלו

[המשך משבוע הקודם] **אין מעבירין על המצוה בנר חנוכה.** הבאנו בשבוע הקודם מה שכתב האבני נזר, דאם אפשר לתקן מה שקלקל, והיינו לברך שהחיינו על סוכה זר אח"כ, אז אם איכא סיבה לעבור על המצוה, כגון כדי לסדר כל הברכות על כוס של קידוש, אז מותר לעבור על המצוה. והביא האבני נזר ראייה ליסוד זה מהגמ' הנ"ל, דאין חוטאין בזה כדי לזכות לזה, כיון דאין זה דבר אחד. דהוא הדין דאין מעבירין על נר חנוכה זה כדי לברך על נר חנוכה אחר, אבל מעבירין על ברכת הזמן כיון שחוזר אח"כ ומברך על סוכה זה.

וז"ל: והנה מסוגיא זו [דאין חוטאין בזה לזכות לזה], ג"כ ראייה למה שחילקתי בין מעבירי מנר חנוכה זה לברך על נר אחר, בין מעבירי מלברך על הסוכה בשעת עשייתה כדי לברך עליה אחר כך אכסא דקידושא, דבסוכה הוא מעביר כדי לזכות באותו דבר עצמו דמותר, ובנר חנוכה הוא לזכות בנר אחר כנ"ל, ודוק, עכ"ל.

נרות במקדש, אין המצוה בעצם מעשה הדלקה, כי אם דעיקר מצותה הוא מה שהנרות דולקים תמיד, ובהו שהנרות דולקים הוא דהויא יסוד קיום מצוה זו.

ב'וע' באבני"ז (א"ח סימן תצ"ז אות י"ג, וראה במליצי יושר פרשת מקץ תשפ"א) שכתב, דכשמדליק בערב שבת, אז ה'מעשה מצוה' הוא בשעת הדלקה, אבל 'קיום המצוה' הוא אח"כ בלילה, ולכן אם כבה קודם הלילה, לא קיים המצוה.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצוה עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרב לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל יו"ח

עלינו ולקחת אותנו לעבדים, מידה כנגד מידה. אבל ראובן חשב שהרגוהו, כמו שאמר יעקב 'טורף טורף יוסף', ולזה אמר 'הלא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד', ולא תחשבו שבעלילות מרגלים הוא רק פחד עבדות, כי 'וגם דמו הנה נדרש', שיש לחוש לעלילות דברים עד הנפש, וזהו 'וגם דמו הנה נדרש'.

ואפשר שבזה יובן מה שלא ביקש יעקב לשמוע לראובן שאמר 'את שני בני תמית', ואמר בכור שוטה הוא זה, ושמע לעצת יהודה, אף דלא נחא ליה ליעקב שיהיה ח"ו יהודה מנודה בשני עולמות. אך יעקב הביט מרחוק שמידת הדין מתוחה נגדם בשביל שעתידין להוציא דבה על הארץ, והנה מיהודה לא

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות**

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

א אבל האבני"ז (א"ח סימן תק"ה אות ב') כתב דגם בהדלקת נרות במקדש הנחה עושה מצוה, וז"ל: כתב הרמב"ם (פ"ט כלי המקדש ה"ז) שאם הטיב הכהן הנרות והוציאן לחוץ והדליקן זר כשירות, ועל כרחו סבירא ליה להנחה עושה מצוה במנורה, דאי הדלקה עושה מצוה הדלקה במקומו בעינן, עכ"ל.

וכ"כ בצפנת פענח (מתנ"ע עמוד 66) וז"ל: במנחות (דף פח:) אמרו [גבי הדלקת נרות במקדש] דגר שכתבה באמצע הלילה צריך להדליקה עוד הפעם, הרי דחזינן דלא המצוה היא ההדלקה, רק המצוה שתהא דולקת, לא כמו גבי חנוכה, עכ"ל. וכ"כ הגר"ח (ביא"מ פ"ט ה"ה) וז"ל: כל עיקר הך מצוה דהדלקת

חדש מבית מכון מורשת הגר"ח

כרך
חדש

moresheshagrach@gmail.com הפצה ראשית בארץ: ספרייתי - גיטלר - בחו"ל: עם הספר - לעווין

והנה אמרו בחגיגה (דף ז.) גבי עליה לרגל: 'ואין נראין חצאין'. סבר רב יוסף למימר דהיינו דמי שיש לו עשרה בנים, לא יעלו חצאים היום וחצאים למחר, אלא יעלה את כולם כאחד. אמר ליה אביי, הרי פשיטא הוא שמביאם כולם כאחד ביום הראשון, כי מי מן הבנים תעשה אותם 'לפושעים' המאחרים מצות ראייה, והי מינייהו משוית להו 'זריזין' שמקיימים מצות ראייה ביום הראשון. וכתב הטורי אבן שם דמכאן ראייה דלא שייך 'אין מעבירין' בהעברת זמן, דאם יש בזה משום 'אין מעבירין', מדוע אמר אביי דרך משום 'זריזין' יש להביא כולם ביום הראשון, אלא על כרחך בדמאחר המצוה בזמן אין בו משום 'אין מעבירין' אלא משום זריזות בלבד.

וכתב על זה האבני נזר, וז"ל: ראיתי בטורי אבן שם שהביא ראייה מההיא דסבר רב יוסף למימר מאן דאית ליה עשרה בנים לא ליסקו האידינא ה' ולמחר ה', פשיטא הי מינייהו משוית להו פושעים הי מינייהו רק 'זריזין', ש"מ בדמאחר אין בו אלא משום זריזות בלבד. ולא ידענא מאי קאמר, דהא קרי להני דמאחרי 'פושעים', וא"כ על כרחך דהלשון 'זריזין' לאו דוקא. ועוד, דשם על כרחך יש איסור אחר משום 'נוגי ממועד

אספתי', [כדכתב הרמב"ם (חגיגה פ"א ה"ה), וז"ל: כל המאחר [להביא קרבן ראייה] הרי זה מגונה, ועליו נאמר נוגי ממועד אספתי], עכ"ל.

והנה תנן בזבחים (דף צו:), ר' טרפון אומר, דכלי שבישל בו בשר קדשים מתחילת החג, יבשל בו כל הרגל בלא מריקה ושטיפה, ובסוף הרגל ימרוק וישטוף. ואמרו בגמ' דטעמא דר' טרפון, דכתיב 'ופנית בבקר והלכת לאהלך, הכתוב עשאו כולן לבקר אחד, דקרא מיירי בבוקר של חול, כי ביו"ט חייב עדיין להיות בירושלים, וכל הימים של החג עד למחרת החג מיקרי 'בקר אחד'. והקשה הגמ' וכי אין פיגול ברגל, והיינו אם שחט על מנת לאכול למחר, וכי אמרינן דאינו פיגול כיון שכל הימים הם יום אחד לפי ר' טרפון. וכי אין נותר ברגל, דאם הותר בשר חטאת למחר וכי אמרינן דאינו נותר משום שיום אחד הוא לר' טרפון.

וכתב האבני נזר, דאולי משום זה ליכא משום 'אין מעבירין' גבי קרבן ראייה. וז"ל: מיהו בההיא דחגיגה מספקא לי אם יש בו משום 'אין מעבירין', וטעמא ידיד מדאמרינן 'ופנית בבקר והלכת לאהלך' הכתוב עשאו כולן בוקר אחד. ואף דפריך עלה 'וכי אין נותר ברגל', מ"מ כתבו התוס' (ר"ה ה.) דיתכן דלענין קרבנות הרגל עשאו כולן כיום אחד. וא"כ הוה כמביא באותו יום, עכ"ל.

עוד כתב האבני נזר, דהיה אפשר לומר דבעולת ראייה ליכא משום 'אין מעבירין', כיון דכולן תשלומין דראשון, וא"כ נמצא דאפילו אם הביא הקרבן בסוף החג, הוה כאילו הביאו ביום ראשון, ונמצא דלא העביר על המצוה. ודחה האבני נזר סברא זו, דאח"כ דאחר שהביא הקרבן הוה כאילו הביאו ביום ראשון, מ"מ זה דוקא אחר שהביא הקרבן, אבל ביום ראשון שלא הביא הקרבן, מיקרי מעביר על המצוה. כי גדרו של תשלומין אינו דהוי כמו שהקריב ביום ראשון, אלא גדרו הוא, שמה שהקריב ביום אחרון, עולה לו למה שהיה צריך להביא ביום ראשון.

וז"ל: עוד יש לי ליתן טעם שלא יחשב 'מעביר' כיון דכולן תשלומין דראשון, ואפ"ל הביאן ביום אחר כאילו הביאן בראשון, ונמצא דלאו 'מעביר' הוא, ודו"ק. אך זה אינו, דמ"מ שנותק מאותו יום ליום אחר, הוה 'מעביר', ומה שמשלים אח"כ והוא כחזור לאותו יום, מ"מ הוה 'מעביר', כמו בעובר ממקום למקום וחוזר אח"כ למקום הראשון, [דאינו נחשב כמי שלא עבר ממקום זה למקום אחר, כך תשלומין אינו מועיל לעקור הדבר למפרע כאילו לא העביר על המצוה].

ל"נ הגר"ר שלמה דוד ב"ר בן ציון חיים כהנא זצ"ל
יא"צ כ"ז כסלו

ויהי מקץ שנתים ימים. בזוה"ק (קצג:), ר' אלעזר פתח חי ה' וברוך צורי וגו', וברוך צורי דא הוא דכתיב

ברוך ה' צורי וכו', תא חזי כמה דאת אמר ברוך אדני יום יום, ברוך אדני באל"ף דל"ת נ"ן י"ד וכו' יום יום אלו שנתים ימים, ע"כ. הנה השם 'אדני' מורה על תוקף התגלות היראה, כמו שנאמר 'זאם אדונים אני איה מורא'. ויראת שמים הוא בחינת תשובה, לתקן העבר, ומזה בא תקיפות ללב האדם, וזהו דכתיב 'ברוך ה' צורי', וכמו שאמרו (שיר השירים רבה ה:ב): מצינו שהקב"ה לבן של ישראל, דכתיב 'צור לבבי וחלקי אלהים לעולם', שהשי"ת שוכן בלב ישראל, והיינו שם 'אדני' בחינת כנסת ישראל. וכמו ששמענו מרבינו הקדוש זצוק"ל על ה"פ (שמואל ב' כג:), 'לי דיבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלהים', כי 'צור' לשון תקיפות, והיינו שהשי"ת נותן תקיפות בלב הבעל תשובה, כמו שדיבר אליו ביחוד להיות 'מושל באדם צדיק', היינו גם בדברים שנאמר בזוה"ק מרשב"י שאינו מועיל תשובה ח"ו (זוהר ח"א ריט:), יש ממשלה להבעל תשובה לבטל זאת ולתקן. וגם 'מושל ביראת אלהים', מה שנאמר מפי הקב"ה כענין הבת קול שיצא 'שובו בנים שובבים חוץ מאחר', אעפ"כ היה ביכולתו לתקן ע"י תשובה, מפני שכן רצון השי"ת, וכמו שכתבו בשל"ה ובראשית חכמה שעל זה רמזו 'כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא'.

ועל דרך זה יש לכוון מה שמוזב בזוה"ק 'ברוך אדני יום יום אלו שנתים ימים', היינו שנותן תקיפות בלב הבעל תשובה לתקן גם השני

הספר שמסוגל לרפואה

יצא לאור הספריה

מנחה חדשה

שהמחבר הרב מנחם מנדל

מנחם רבי ברוך פינחס מסקאלע זי"ע,

כתב בהקדמתו

'אקוה לה' מי שיחזיק ספר זה בביתו, ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת בראשית ברא יאן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו'

יצא לאור ע"י מכון סל אורות, מהדורות כ"ס נחמה במיוחד אפשר להשיג הספר בתנויות הספרים ליתר פרטים אפשר לתקשר ל minchachadushe@gmail.com

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

מאחר שהתגבר על היצר והיה כנגד טבעו, ולכן זכה לשכר.

לע"נ הגר"ר נפתלי זאב ב"ר יעקב מיכאל לייבאוויטש זצ"ל י"א צ"ח כסלו

לא ירד בני עמכם. שאלני ה"ר יוסף ע"ה, היתכן כי יעקב אבינו לא עמד בדבורו. והשבת, דכמו שאמר 'יש שבר במצרים', ודרשו חז"ל שברוה"ק ראה שם תקותו ושברו. וכמו אצל 'ושלח לכם את אחיכם אחר', שפירש"י דרוה"ק נזרקה בו. הכא נמי ראה ברוה"ק שעתידין עשרת השבטים למרוד במלכות בית דוד, וירדו מארץ ישראל, עד שפליגי בסנהדרין (דף ק"י) אם עתידין לחזור, אבל לא כן בנימין, דלא זז מן שבט יהודה וביהמ"ק, ולא גגלו עמם במוקדם כמו עשרת השבטים, לכן יפה אמר להם 'לא ירד בני עמכם' כמוכם.

ושים כסף איש בפי אמתחתו ואת גביעי גביע הכסף. ותמוה הרבה, כיון שעשה בגביע תחבולה כדי להחזירם, א"כ למה לו ליתן גם הכסף, כיון שסופו להחזירם לגמרי. ופירש הר"ר יוסף מאיר ע"ה, כי תכלית יוסף היה ביסורים הללו להחזירם בתשובה ולכפרת עון, והנה מדרך העולם אם רואין אסון מן השמים, אז חוזרין בתשובה, אך אם זה צרה מבני אדם, אז תולין ברשעתו, ולא כמו שאמר דוד המלך 'כי ה' אמר לו קלל'. לכן אם ימצאו רק את הגביע, אז יאמרו עלילה הוא ברשעת הגוים ההם. אך בראותם גם את הכסף, א"כ מוכח שאינו ברשעות, כי אם 'אלקיי אבותיכם נתן לכם מטמון', א"כ מעשה הגביע ג"כ מעשה שמנים הא לשלם להם על חטאתם, לכן בכח זה מיד התודו ואמרו 'האלקים מצא את עון עבדיך'. ועוד, דעיד"ז ניכר שאינו מעשה עלילה, דאם היה רוצה להעליל, היה יכול להעליל על הכסף.

לע"נ הדסה בת אשר ענדיל פרידמאן ע"ה י"א צ"ח כ"ט כסלו

על הנסים במוסף. אמרו בשבת (דף כד.): איבעיא להו מהו להזכיר של חנוכה במוספין (בתפלת מוספין דשבת ור"ח שבתוך ימי חנוכה, מהו להזכיר על הנסים בהודאה), כיון דלית ביה מוסף בדידיה לא מדכרינן, (כיון שבחנוכה אין מתפללין תפלת מוסף, וזה המוסף רק משום שבת ור"ח בא, ע"כ אין להזכיר בו של חנוכה), או דילמא יום הוא שנתחייב בארבע תפלות, ע"כ. וכתב הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל ו'), וז"ל: ונראה שזהו ענין האיבעיא הזאת, שג' תפלות הקבועות תמיד הם שייכים שפיר אל ענין הזמן כפי מה שהוא, כיון דתפלות כנגד תמיד תיקנום, והתמידין הרי הם חובת היום, ועל כן הם שייכים אל קדושות היום בכל יום כפי כל מיני קדושה אשר בו, ועל כן בחנוכה דיש על הימים קדושת חנוכה, לכן התפלות הקבועות שייכי שפיר לחנוכה. ואולם תפלת המוסף דשבת ור"ח שבתוך ימי

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

ימים שנקראים 'ימי רע', וכדאיתא בזוה"ק פרשה זו (קצח): עה"פ 'למה אירא בימי רע עוון עקבי יסובני': ימי רע, ואלין ממנן על אינון חוביין דדשיין בהו בני נשא בעקבייהו. והיינו שנדמה בעיניהם שהוא דבר קל, ועל זה נאמר 'הוי מושכי העוון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה', והיינו על שני הענינים שנזכר בגמרא שכך אומנתו של יצה"ר היום אומר לו עשה כך וכו' עד שאומר לו וכו', ונזכר במדת הכעס (שבת קה): המקרע בגדיו בחמתו וכו' יהא בעיניך וכו' שכך אומנתו של יצה"ר וכו'. וגם במדת התאוה איתא (נדה יג): דקמגרי יצה"ר אנפשיה וכו' שכך אומנות של יצה"ר וכו', והיינו הפסולת של שני ימים הראשונים של הבריאה שהם נגד המדות הקדושות חסד וגבורה. כי ביום הראשון שהוא בחינת אהבת חסד, הגם שנאמר בו 'כי טוב', עם כל זה מפני שהאור נגזז לעתיד לבוא, כי לעתיד לבוא יתלבן ויהיה כולו טוב, אמנם לעת עתה נסתעף מזה פסולת אהבה זרה לתאוה. וביום השני לא נאמר 'כי טוב', מפני שנברא בו גיהנום שהוא בחינת הכעס שאש של גיהנום שולט בו, וגם מפני שנברא בו מחלוקת וכו', וזה מורה שגם אם נמשך ח"ו בשני הפגמים, יש קץ לשני הימים האלו לתקנם ע"י תשובה.

לע"נ הגר"ר ניסן מאיר פייוויל זקש ב"ר מרדכי יהודה לייב זצ"ל י"א צ"ח כ"ז כסלו

ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אותה על יד יוסף. איתא בב"ר (פ"צ): ארשב"ג

יוסף משלו נתנו לו, פיו שלא נשק בעבירה 'ועל פיו ישק כל עמי', גופו שלא נגע בעבירה 'וילבש אותו בגדי שש'. הכוונה לפי מה דאיתא בילקוט (שמואל ב') עה"פ 'זאת תורת האדם' זה יוסף, דכתיב 'ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה'. ופירש בדמשק אליעזר (פרשת שמות) לפי מה שאמרו (ברכות ח.) גדול הנהנה מיגיע כפו יותר מירא שמים, דהנה יש כאלו אשר לפי מזגם, השקט לא יוכל התאוה, כי יצרם רע מנעוריהם, אם לא ביד חזקה למשול עליהם, ובדאי שסכרם מרובה יותר מאלו אשר אין צריכים ללחום כל כך עם היצר. וזה הכוונה מה שאמרו גדול הנהנה מיגיע כפו, היינו שצריך ליגע וללחום עם מדותיו הטבעיים עד שכובש את יצרו, הוא יותר מירא שמים אשר טבעו לטוב. וזה כונת הגמרא (תענית כה). ר"א ירד לפני התיבה ולא נענה, ירד ר' עקיבא ונענה, לא מפני שזה גדול מזה, אלא ר' עקיבא מעביר על מדותיו היה. הכוונה כי ר' עקיבא היה מדותיו מתנגדות להשלימות שלו, ובטבע היה ההיפוך, והתגבר על טבעו. והנה כי כן היה גם אצל יוסף שהיה בטבעו יפה תואר ויפה מראה ועלול יותר לחטוא, רק כבש טבעו ונתגבר על היצר, לכן נתעלה מעלה מעלה. וזה כונת המדרש 'זאת תורת האדם' זה יוסף, כי זה תורת האדם להתגבר על טבעו אם הוא עלול לחטוא, והוא במעלה יתירה אף אם טבעו נוטה לרע, עכ"ל.

וזה כונת המדרש: פיו שלא נשק לעבירה ועל פיו ישק כל עמי, כי לכן זכה יוסף למלכות

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

הופיע

ויצא לאור

"הגר"ר אדמו"ר זצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנוח ולעורר גם אחר פטירתו מומש כמו בחיים"

(ארץ צבי עה"ת עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מודי שבוע בשבוע

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוכת מותוך גליונות

מליצי יושר

שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

הג'ר שלום איין זצ"ל

בעת הספרו בשעת הלוי

של מרן בעל החזון

יחזקאל, הכריו:

"נצטויות מואת רבינו

לפרסם שהבטיח שימליץ

טוב למי שילמוד בספריו,

וכן למי שיפיק את חידושי

ותורתו

(רכבות אפרים אור"ח ח"ב עמ'

רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות

הספרים המובחרות

המפה ראשית: גריינפלד

718.633.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

לע"נ אילה אהובה פרסבורגר ב"ר יוסף ראובן יוחנן ע"ה יא"צ ל' כסלו

ויהי מקץ. אמרו רז"ל: 'קץ שם לחושף', זמן ניתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה בבית האסורים, כיון שהגיע הקץ מיד חלם פרעה וכו', 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו', זה יוסף, 'ולא פנה אל רהבים', ע"י שאמר לשר המשקים 'זכרתי' 'הזכרתי', ניתוסף לו שתי שנים. הנה יש כאן ב' דעות, דעה אחת דבתחילה נקבע לו זמן לישב י"ב שנה בבית האסורים, ודעה הב' שבתחילה נקבע לו רק עשרה שנים, וע"י בטחונו בשר המשקים ניתוסף לו ב' שנים.

וכדי להבין קצת במאי פליגי, יש לומר אחר שנדדק על אומרם ז"ל דניתוסף לו ב' שנים, דידוע דהקב"ה ברא שני הנהגות להנהיג על ידן עולמו, האחת הנהגה הטבעית ע"י שם 'אלקים', שהוא בגימטריה 'הטבע', והוא המוזכר במעשה בראשית. והשניה הנהגה ניסית, ע"י שם 'הויה'. וזה לעומת זה עשה ה', שכמו בהנהגת הטבע משפיע ה' ע"י המלות שהם י"ב, כן בהנהגה הניסית משפיע ה' ע"י י"ב גבולי אלכסון שבקדושה, ובמעשים טובים של י"ב השבטים ממשכים זאת הנהגה, וכן ע"י תפלתם הקדושה שנכנסת דרך י"ב שערי תפלה, כמבואר כל זאת בהארז"ל (פרי עץ חיים ריש שער א').

ויוסף הוא בבחינת 'צדיק יסוד עולם', צינור שעל ידו נמשך כל ההשפעה, אך בכדי שיזכה להיות 'צדיק יסוד עולם', הוצרך לסבול נסיונות, כמו שאמרו בב"ר (פזד): אמר יוסף: אבא נתנסה, וזקיני נתנסה, אני איני מתנסה בתמיה, אמר לו הקב"ה חיך שאני מתנסה אותך יותר מהם. וצריכים לדעת ולהאמין שמאסר הצדיקים איננו ענין גשמי לבד ח"ו כרגיל באנשים פשוטים, אך זה ענין נסיון שסוגרים מאתם בזמן המאסר שערי הקדושה, ונעשים כמעט כאנשים פשוטים.

וכמו שכתבתי כמה פעמים בשם מורי הגה"ק הרב יעקב מרדכי מבילגורי ז"ע עה"פ 'וירא את המקום מרחוק', דאברהם אבינו בשעת העקידה נטלו ממנו כל המדרגות, וראה את ה' שנקרא 'מקום', 'מרחוק' כאיש פשוט, ואעפ"כ עמד בנסיונו. ואברהם אבינו ישב במאסר, כאומרם ז"ל (ילקוט שמעוני לך לך רמז ס"ח) דעשר שנה נאסר אברהם אבינו, וכן יצחק כלוא ויושב בבית, יעקב היה כלוא אצל לבן, ולולי ברח משם, לא היה מניחו לצאת.

ועכשיו הגיע הזמן שיוסף יברר את עצמו בבית האסורים, אך להיותו במקום טומאה גדולה במצרים שנקראת 'ערות הארץ', היפך מדתו ממש, ובודד מאביו ומאחיו הקדושים, היה מחסדי ה' שלא יניח אותו לגמרי. וזה עומק מליצתם (בר"ר פוד): 'ויהי ה' את יוסף', הא עם שאר שבטים לאו, אמר ר' יודן לבהמי שהיה לפניו י"ב בהמות טעונות יין, נכנסה אחת מהם לחנותו של עובד כוכבים, הניח י"א והלך לו אחריה. אמרו לו: מה אתה מניח י"א והולך לך אחרי האחת. אמר להם: אלו ברה"ר

הם, ואיני חושש להן שמה יעשה יין נסך. כך אלו גדולים וברשות אביהם, אבל זה שהוא קטן וברשות עצמו, לפיכך 'ויהי ה' את יוסף', ע"כ. והיינו דלולי זאת לא היה לו אפשרות לעמוד, ואין הקב"ה מנסה את האדם אלא במה שביכולתו לעמוד, כאומרם ז"ל 'אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו'. אבל כל שלא היה נוגע לעצם הנסיון, היה סגור ממנו, והוצרך לייגע ולברר עצמו.

ועד אז היה הבידור רק בגדר עשרה, אולי כנגד עשרה מאמדות ועשרת הדברות, וכמו שנתנסה אברהם אבינו זקינו במספר זה דוקא, וכמו כן הוכן עבודת בירורי יוסף. אמנם בשביל שנצמח כבר קדושת י"ב שבטי י"ה, היה אפשרות ליוסף לברר גם י"ב, כלומר שכל הנהגת בני ישראל שיעמדו מהם יהיה בהנהגה הנסיית ויומשך על ידו. אמנם זה לא הוטל עליו רק אם ירצה לסבול יותר עוד ב' שנים, יוכל לברר

יותר, וזהו דעה הראשונה שהקב"ה היודע מראש שיוסף יעמוד בכל הנסיונות, קצב תיכף זמן י"ב שנים, אבל זה היה רק בגדר בחינת ידיעה שאינה מכרחת הבחירה.

ודעה שניה סוברת שהחובה שהוטלה על יוסף היה רק עשרה שנים, אמנם יוסף עצמו בהרגישו חסדי ה' ששכינה הקדושה מצויה עמו במקום טמא כזה כדי לשמרו, תלה כל הגדולה בהשי"ת שהוא אינו ראוי להנצל אפילו בגדר הנהגה הטבעית שהיא מספר עשרה כנ"ל, והגביר בטחונו בהקב"ה, וזכה שניתוסף לו עוד שתי שנים שיוכל לברר ולזכות באמת להנהגה הניסית, היינו שיהא ביכולתו לעמוד עוד ב' שנים בסבל היסורין, ואז זכה לבחינת צדיק יסוד עולם, צינור הממשיך השפעת הקדושה ע"י י"ב גבולי אלכסון.

וזה עומק דברי רז"ל 'אשרי הגבר אשר יבטח בה', 'זה יוסף, שבטח שאפילו הנהגת הטבע יהיה אצלו נס מהקב"ה, 'ולא פנה אל רהבים', ע"י שאמר לשר המשקים 'זכרתי', 'הזכרתי', ניתוסף לו עוד ב' שנים שיוכל לברר כל הי"ב מדרגות כנ"ל, אמן כן יהי רצון.

הופיע

ערוך לנר - ברכת הבית

על מסכת כריתות

מהדורה טפוארת בחכמת ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
המפה בארץ: גריינפלד, המפה בח"ל: לעווין
ליתר פרטים: gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

תולדות הרה"ק בעל החזון יחזקאל זי"ע

למרות שבשבתו על כס הרבנות נקרו בדרכו עסוקים וטרדות שפעמים לא עלו בקנה אחד עם שיעור קומתו ושאיפותיו להתעלות, לא התנער מחובתו לדאוג לכלל ולפרט בכל מקום ובכל מקרה שסמכותו הרבנית היתה עשויה להועיל, יחד עם זאת לא הסיח דעתו לרגע מלימוד התורה, ושקד רבות ללא לאות וללא רפיו על התורה הקדושה בכל רגע מזמנו הפנוי, מסכת חייו, הרף כל התהפוכות והמפריעים שנקרו בדרכו, היתה רצף בלתי פוסק של עמל ויגיעה התמדה והתעלות.

לתלמידיו סיפר פעם, כי הכרת ערך הזמן הולידה בו תכונה לפיה יכול היה לדעת את השעה בתכלית הדיוק גם כשהיה מקיץ משנתו בחשכת הלילה.

גדלותו של מרן זצ"ל בתורה, סמכותו הבלתי מעוררת, ותכונותיו הנעלות כמנהיג וכאדם תור המעלה, הועידו לו שורת תפקידים מרכזיים בחיי הצבור, הכהונות הרמות שנשא בפרק חייו המשתרע על פני למעלה מארבעה דורות, העמידוהו תכופות בפני מצבים קשים בעיות חמורות, ומעל הכל בפני הצורך להכריע בשאלות גורליות.

אלא סגי גם בידות.

וכתב החזון יחזקאל, דיש חילוק יסודי בין נדר ובין שבועה, נקודת הכובד של חלות השבועה נובע מ'לשון' השבועה, דיש חומרא וכח מיוחד ב'לשון' של שבועה, וזה ליקא בידות, הלכך לא מועיל בה ידות. לעומת זאת נקודת הכובד של 'נדר', אינו נובע מ'לשון' של הנדר, דאין חומרא מיוחד ב'לשון' של נדר, אלא נקודת הכובד של חלות הנדר נובע ממה שאסר על נפשו דבר המותר, הלכך אין צריך לאסור על עצמו דוקא ב'לשון' נדר,

לזכות משה בן דבורה להצלחה בכ"ע

גדרו של ידות בנדר ושבועה. בגדרו של 'ידות' בנדר ושבועה, חקר החזון יחזקאל, אם ידות מהני מכח עצמו, דגם ידות הוי לשון נדר. או ידות אינו לשון נדר, אלא דמועיל מחמת שהוא התחלה של דיבור שלם, דנחשב כאילו אמר דיבור שלם. והוכיח החזון יחזקאל כצד השני, מהא שכתב הרמב"ן (עי' ר"ן נדרים ב:) דנדר

שאמר בלשון שבועה, ושבועה שאמר בלשון נדר דמהני מדין ידות.

וז"ל החזון יחזקאל (נזיר ג:): היסוד ד'ידות' אינו דיבור מחמת עצמו, אלא שהיד היא התחלה של דיבור שלם, ועיקר הדיבור יש לו אחיזה בידות, חזינן מדברי הרמב"ן שסובר בנדר שאמר בלשון שבועה, ושבועה שאמרה בלשון נדר, דמהני לא מעיקר נדר, אלא מדין ידות הוא דמהני. דאי נימא הא שריבתא תורה ידות, יש בהאי ריבויא דקרא שידות חשובות לשון נדר מחמת עצמן, מבלי שום יחס וקשר עם עיקר הלשון, אז ככהאי גוונא נדר שאמרו בלשון שבועה, אין כאן 'לבטא בשפתים' של נדר, עכ"ל.

והנה הרא"ש (שבועות פ"ד סימן כ"ד) כתב, דהא דשבועות ביטוי לא בעינן שם, ואפילו לא כינוי, אפשר לומר משום דהוי ידות, וז"ל: שבועת ביטוי לא בעי אפילו כנוי, ואפשר שידות הן, דהא שבועה שלא אוכל הוי שבועה, אע"פ שלא הוציא שם מפיו, והיינו ידות, עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל, דיש לחקור בהא דבעינן שם בשבועה, אם זה דין בחלות השבועה, דאין לזה תוקף של שבועה בלי הזכרת שם. או דעצם השבועה אינו זקוק להזכרת השם, רק דצריך הזכרת השם מצד 'לשון' השבועה, דבלי הזכרת שם אין זה 'לשון' של שבועה.

וכתב החזון יחזקאל, דמדברי הרא"ש שכתב דהא דשבועות ביטוי לא בעינן הזכרת שם הוא משום דהוי ידות, חזינן כצד השני. דאם בעינן הזכרת שם מצד גוף השבועה, א"כ מאי נפ"מ אם זה ידות או לא. אבל אם אמרינן דבעינן הזכרת שם מצד 'לשון' השבועה, אז יש לומר דאין צריך להזכיר שם ה' מצד הדין של 'ידות', דמצד 'ידות' אין צריך לומר לשון השבועה במילואו.

וז"ל: שמעינן בדברי הרא"ש אלה, שהזכרת שם או כינוי בשבועה, הוא מעצם 'לשון' השבועה, וחל על זה דין 'ידות', עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל עוד, דגם שמעינן מדברי הרא"ש, דידות אינו מועיל מכח דגם ידות הוי לשון נדר. אלא דמועיל מחמת שהוא התחלה של דיבור שלם, דנחשב כאילו אמר דיבור שלם. דאם נימא דידות מועיל מכח דזה גופא הוא לשון נדר, א"כ איך זה מועיל אם לא הזכיר שם ה'. ועל כרחק צריך לומר דידות מועיל משום שהוא התחלה של דיבור שלם, ולכן אין צריך להזכיר שם ה' בידות, דע"י ביטוי של ידות, נחשב כהזכיר שם ה'.

וז"ל: עוד שמעינן בדברי הרא"ש אלה, דהא שריבתא התורה 'ידות', אין בהאי ריבויא שידות חשובות לשון נדר או שבועה מחמת עצמן מבלי שום יחס וקשר עם עיקר הלשון, שהרי אין בידות לא שם ולא כינוי, והרא"ש בתירוץ הלא אזיל בתר מאן דאמר שהשבועה אפילו בשבועת ביטוי בעינן הזכרת שם או כינוי. אלא על כרחק דהא דמריבין ידות, אין זה אלא משום שהיד היא התחלה של דיבור שלם, ועיקר דיבור שבועה שיש בו הזכרת שם או כינוי יש לו אחיזה בתפיסת היד, כמו שהכלי יש לו אחיזה בידו, וע"י ביטוי יד של שבועה, הוי כמבטא שבועה שיש בה הזכרת שם או כינוי.

ומאן דלא אמר הכי כדברי הרא"ש, סבירי להו דהא דבעינן שם או כינוי בשבועה, אין זה מעצם 'לשון' השבועה, אך דין הוא בשבועה שישבע בשם או בכינוי, וריבויא דידות אינו אלא שידות הן התחלת לשון השבועה, ויש להן תוקף כעצם לשון השבועה.

אי נמי סבירי להו דהא דבעינן בשבועה שם או כינוי, היינו משום שבעינן בשבועה החומרא של אמירת ה' או כינוי בפיו, ושהוא מבטא אותו בשפתיו, וחומרא זו לא שייך בידות, כיון שאינו מבטא ואומר ה' בפיו, עכ"ל.

והנה התוס' (נזיר ב:) כתבו, שאין ידות בשבועה. ומסתימת דבריהם משמע שאין ידות אפילו בשבועה שלא בעינן בה הזכרת ה'. ויש לבאר מדוע מועיל ידות דוקא בנדרים, ולא בשבועה. [וטעמים שהבאנו לעיל מדוע לא מועיל ידות בשבועה, הוא דוקא בשבועה שבעינן בה הזכרת ה'].

לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח ובריאות הגה"נ והצלחה בכ"ע

ירבעם בן נבט. אמרו בסנהדרין (דף קב:): אחר הדבר הזה לא שב ירבעם מדרכו הרעה, מאי 'אחר', אמר ר' אבא אחר שתפשו הקב"ה לירבעם בבגדו ואמר לו חזור בך ואני ואתה וכן ישי נטייל בגן עדן, אמר לו מי בראש, בן ישי בראש, אי הכי לא בעינא. והגמ' הזאת היא פליאה עצומה מה שאל ירבעם 'מי בראש', ומה היה תשובתו של הקב"ה שכן ישי בראש וירבעם לא הסכים, וגם מה זהו שהקב"ה תפשו בבגדו, מאי הכוונה בזה, וזהו אחד מדברי חז"ל הסתומים מאד, ויותר נסתר מהזהר ומכתבי האריז"ל, וצ"ע רב דברי הגמ' הזאת.

ולענ"ד זכיתי לפרש הדברי חז"ל על פי מה שמבואר בדברי האריז"ל בזה הלשון: ירבעם נשמתו שפרחה ממנו קודם שחטא, נתגלגל לעתיד לבא במשיח בן אפרים, עכ"ל. הרי שלירבעם היה נשמה גדולה מאד, נשמתו של משיח בן יוסף. ובאמת שמבואר בגמ' שם בנוגע ירבעם בן נבט ואחיה השילוני שכל תלמידי חכמים שבדור דומין לפנייהם כעשבי השדה, ועוד דברים על גדלותו של ירבעם בן נבט בתורה, וא"כ הוא זכה לנשמה גדולה מאד שהיה ראוי להיות משיח בן יוסף, וידוע מכתבי האריז"ל על משיח בן יוסף שיהרג ע"י ארמילוס הרשע, וכתב רבי חיים ויטל זצ"ל וז"ל: באומרו 'וכסא דוד עבדך', צריך לכוין זו אשר פירשו שמעיה ואבטליון למורי ז"ל יום אחד אשר הלכנו לגוש חלב להשתטח על קבריהם, ושם אמרו לו הם עצמם שצריך לכוין בכל יום ויום להתפלל להש"ת על משיח בן יוסף שיחיה ולא 'מות ע"י ארמילוס רשיעא, כמ"ש רז"ל עה"פ 'חיים שאל ממך' וכו', עכ"ל. והכל ידע ירבעם בן נבט.

וא"כ נראה לענ"ד הקטן זבולון שזהו הביאור בגמ', כיון שיהיה משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, משיח בן דוד הוא המשיח שיבוא בזמן הגאולה לגאול את ישראל מן הגלות, וכל הזמן מחכים ומצפים לבואו של משיח בן דוד במהרה בימינו, ויש גם משיח בן יוסף שיהרג ע"י ארמילוס הרשע, ואנו צריכים להתפלל שלא יהרג, וא"כ לענ"ד כיון שירבעם היה לו נשמה של משיח בן אפרים, זאת אומרת משיח בן יוסף, וא"כ זה היה הויכוח בין הקב"ה לבין ירבעם, ירבעם שאל מי בראש, מי יהיה משיח בן דוד שהגאולה העתידה תבוא על ידו, והקב"ה השיב לו 'בן ישי בראש, שהמשיח שיהיה הגאולה על ידו הוא משיח בן דוד, ואתה משיח בן יוסף, ולזה לא הסכים ירבעם והלך לחטוא, ונשמתו הגדולה ברחא ממנו שלא תתלכלך בעבירות.

ובזה מבואר הלשון שהקב"ה 'תפשו בבגדו', דהנה מבואר בהאריז"ל שמי שנכנס לגן עדן יש לו חלוקא דרבנן, וירבעם שזכה להגיע לנשמה גדולה מאד לפני שחטא, היה לו חלוקא דרבנן כפי ערך נשמתו, וא"כ הקב"ה תפשו בחלוקא דרבנן שלו, שיכול להפסיד נשמתו הגדולה, וזהו 'בגדו', זאת אומרת נשמתו הגדולה, ולא הסכים, ופרחה נשמתו ממנו, הוא הפסיד בגדו הרוחני שבה הצדיקים יושבים בישיבה של מעלה.

וא"כ אנו רואים שאיך ממה שגילה לנו רבינו קודש הקדשים אור העולם האריז"ל, יכולים בזה לפרש ולבאר ולהבין גמרות מאד נסתרות, והגסתר מגלה לנו הנגלה, כי דברים אלו נתחדשו אצלי באמצע לימודיני בתורת האריז"ל, ויש עוד הרבה גמרות וחז"ל שמדברי האריז"ל יכולים לפרשם ולבארם.